

Recht op bijzondere bijstand

1.3. Moment indiening aanvraag bijzondere bijstand (B062)

Aanvragen bijzondere bijstand moeten in beginsel ingediend worden voordat de kosten waarvoor bijstand wordt gevraagd, zijn gemaakt.

Dat betekent echter niet dat alle aanvragen die achteraf worden ingediend per definitie kunnen worden afgewezen. In die gevallen dient onderzocht te worden of er in afwijking van de algemene regel toch nog bijzondere bijstand verstrekt dient te worden. De cliënt zal bijzondere omstandigheden dienen aan te geven waardoor het niet mogelijk was om vooraf bijstand aan te vragen. Daarbij dient wel rekening te worden gehouden met de betreffende praktijk. Daar kan bijvoorbeeld sprake van zijn als de kosten nog vallen binnen het drempelbedrag waarvoor geen bijstand wordt verstrekt.

Mits de aanvrager aannemelijk heeft gemaakt dat er sprake is geweest van bijzondere omstandigheden die een aanvraag vooraf belemmerden, dient de aanvraag aan te tonen:

- dat de kosten zijn gemaakt in een periode van niet langer dan 1 jaar voorafgaand aan de aanvraagdatum;
- dat de kosten die eerder werden gemaakt noodzakelijk waren;
- dat de aanvrager op het moment dat de kosten werden gemaakt bijstandsbehoefstig was.

Als aan alle drie de voorwaarden wordt voldaan kan alsnog bijzondere bijstand worden verstrekt. Als aan één of meerdere voorwaarden niet wordt voldaan kan geen bijzondere bijstand met terugwerkende kracht worden verstrekt.

7.2 Hoogte en vorm van de bijstand

7.2.2 In aanmerking te nemen inkomen en vermogen (B137)

In aanmerking te nemen inkomen

Het voor de draagkracht in aanmerking te nemen inkomen wordt op dezelfde wijze bepaald als dat gedaan wordt bij de bepaling van de algemene bijstand. Uitgangspunt hiervoor is dus het gezinsinkomen en de huishoudinkomenstoets.

In aanmerking te nemen vermogen

Het in aanmerking te nemen vermogen wordt op dezelfde wijze vastgesteld als bij de algemene bijstand, met uitzondering van de spaargelden die aanwezig zijn op het moment van aanvragen van de bijzondere bijstand. Deze spaargelden worden tot het in aanmerking te nemen vermogen gerekend (onder aftrek van de inkomsten in de lopende maand) en afhankelijk van de kostensoort waarvoor bijstand wordt aangevraagd worden deze spaargelden geheel of gedeeltelijk als draagkracht aangemerkt. (Zie ook artikel 34, lid 2 WWB en richtlijn B063).

7.2.3 Draagkracht, Draagkrachtregels bijzondere bijstand (B063)

Bij de bepaling van de hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand wordt rekening gehouden met het inkomen en het vermogen van het de klant. Het gedeelte van het inkomen en het vermogen dat de klant zelf dient aan te wenden voor het dekken van de kosten wordt de draagkracht genoemd. Die draagkracht wordt op verschillende manieren vastgesteld, afhankelijk van de kostensoort waarvoor bijstand wordt gevraagd.

a. Algemeen

- o van het vermogen wordt als draagkracht aangemerkt: 100% van het vermogen boven de in [artikel 34, lid 3 van de WWB](#) genoemde vermogensgrens;
- o van het gezinsinkomen wordt als draagkracht aangemerkt: 35% van het inkomen als dat meer bedraagt dan 110% maar niet meer dan 130% van de bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag en 100% van het gezinsinkomen als dat meer bedraagt dan 130% van de bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag die voor de klant van toepassing is c.q. zou zijn als hij/zij bijstandsgerechtigd zou zijn.

b. Duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten

- o van het vermogen wordt als draagkracht aangemerkt: 100% van het op grond van [richtlijn 137](#) in aanmerking te nemen vermogen;
- o van het inkomen wordt als draagkracht aangemerkt: 100% van het inkomen voor zover dat meer bedraagt dan de bijstandsnorm inclusief vakantietoeslag die voor de klant van toepassing is c.q. zou zijn als hij/zij bijstandsgerechtigd zou zijn.

c. Draagkracht bij woonkostentoeslag.

De berekening van de woonkostentoeslag wordt op dezelfde manier uitgevoerd als voor de huurtoeslag. Dat betekent dat de inkomsten boven de bijstandsnorm volledig meetellen als draagkracht. Ook het vermogen wordt in zijn geheel meegerekend om de draagkracht te bepalen.

7.2.4 Draagkrachtperiode (B064)

De draagkracht wordt telkens voor een periode van één jaar vastgesteld, beginnend op de eerste dag van de maand waarin de kosten zich hebben voorgedaan. Dat is mede met het oog op de financiële drempel.

In geval van gewijzigde omstandigheden kan de berekende draagkracht tussentijds worden herzien. (zie [B065](#))

7.2.5 Drempelbedrag (B066)

Er wordt een financiële drempel gehanteerd van € 100,-. Dat betekent dat binnen een draagkrachtperiode voor de eerste kosten tot en met € 100,-, die voldoen aan de voorwaarden om voor bijzondere bijstand in aanmerking te komen, geen bijstand wordt verleend. De klant dient zelf aan te tonen dat deze kosten zijn gemaakt, en de noodzaak ervan aan te tonen.

De kosten die binnen het drempelbedrag vallen hoeven niet aan de gemeente bekend te worden gemaakt voordat de kosten zijn gemaakt. De praktijk, in dit geval de gemeentelijke praktijk, is dusdanig ingericht dat bewijzen van deze kosten en de noodzaak kunnen worden getoond bij de aanvraag van de kosten die het drempelbedrag overschrijden.

7.2.6.2 Richtprijzen (nieuw)

Voor de bepaling van de verstrekking van bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen, volledige woninginrichting, spullen bij geboorte van kinderen, e.d. wordt als uitgangspunt 70% van de NIBUD-richtlijnen genomen. Incidenteel kan het voorkomen dat de gemeente afwijkt van de NIBUD-normen, vanwege bijvoorbeeld het ontbreken van een totaalbedrag (begrafeniskosten, inrichting babykamer), of omdat de NIBUD-norm niet passend wordt geacht.

7.2.7. Berekening van de bijzondere bijstand (B067)

De berekening van de bijzondere bijstand verloopt als volgt:

1. Bepaal de hoogte van de voor bijzondere bijstandsverlening in aanmerking komende kosten aan de hand van nota's e.d.;
2. Bepaal de draagkrachtperiode (zie Richtlijn [B064](#));
3. Bepaal de draagkracht in het inkomen en vermogen in de draagkrachtperiode met behulp van Richtlijn [B063](#);
4. Bepaal de hoogte van de nog aanwezige financiële drempel
5. Bereken als volgt:

$$\begin{aligned} & \text{Kosten (1) - Draagkracht (3) - nog aanwezige financiële drempel (4)} \\ & = \text{Bijzondere bijstand} \end{aligned}$$

7.2.9 Wijzigingen draagkracht tijdens de draagkrachtperiode (B065)

In het belang van de rechtszekerheid en de uitvoeringspraktijk geldt als uitgangspunt dat de draagkracht binnen de vastgestelde draagkrachtperiode in beginsel voor die periode definitief is. Met andere woorden: een eenmaal vastgestelde draagkracht wordt in beginsel niet meer aangepast.

Indien zich echter in de loop van de vastgestelde draagkrachtperiode ontwikkelingen voordoen, die van zodanig belangrijke aard zijn, dat hieraan niet kan worden voorbijgegaan (bijvoorbeeld het wegvallen c.q. het ontstaan van inkomstenbronnen) kan tussentijdse herziening plaatsvinden voor het resterende deel van de draagkrachtperiode. In ieder geval zal een wijziging van de draagkracht worden vastgesteld wanneer de klant wordt geconfronteerd met een inkomensachteruitgang van 10% of meer.

7.3 Categoriele bijzondere bijstand

Voor de categoriele bijzondere bijstand geldt geen financiële drempel.

7.3.2. Recht op categoriele bijzondere bijstand (B138)

Deze richtlijn bevat beleid met betrekking tot het verstrekken van categoriele bijzondere bijstand aan:

- [ouderen, chronisch zieken en gehandicapten](#)

- [minimagezinnen met schoolgaande kinderen](#)

A. Categoriele bijstand voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen

a) Personen vanaf 18 jaar met o.a. (niet limitatief):

- o een Wmo-voorziening;
- o langdurige thuiszorg (minimaal 12 maanden);
- o een arbeidsongeschiktheidsuitkering;
- o een verstandelijke of langdurige psychische handicap (MLK-, ZMLK- of mythylonderwijs; AWBZ-indicatie dagbesteding; verblijf woonvoorziening);
- o op een andere wijze objectief vastgestelde chronische ziekte of handicap (Argonautadvies e.d.)

en

b) personen van 65 jaar en ouder

met een inkomen tot 110% van de toepasselijke bijstandsnorm en met een vermogen van niet meer dan de grens in art. 34 lid 3 WWB komen in aanmerking voor een bijdrage van jaarlijks € 400,-.

Toelichting:

Chronisch zieken kunnen op verschillende manieren aantonen tot de doelgroep te behoren. Bijvoorbeeld door een beschikking te overleggen op basis waarvan zij bepaalde voorzieningen gebruiken of een beschikking van het CAK inzake de eigen bijdrage (of uitbetaling van de korting op de eigen bijdrage vanaf april 2010) of uitbetaling van de algemene tegemoetkoming (eind 2010) op grond van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg).

Indien een klant geen bovenbedoelde beschikking of ander bescheid kan tonen, zal bij Argonaut een medisch advies moeten worden opgevraagd.

Andere voorzieningen voor deze doelgroep

Behalve deze categoriale bijstand kan deze doelgroep voor deze kosten ook een beroep doen op andere voorzieningen, zoals de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg), en de Collectieve zorgverzekering via de gemeente.

Op grond van de Wtcg hebben rechthebbenden recht op een algemene tegemoetkoming tussen € 150,- en € 500,-, een korting van 33% op de eigen bijdrage AWBZ/ Wmo. Daarnaast is er nog een nieuwe fiscale regeling voor specifieke zorgkosten.

Vanuit de collectieve zorgverzekering via de gemeente krijgen belanghebbenden met een inkomen tot 110% een gemeentelijke bijdrage, die in mindering op de premiekosten wordt gebracht. Voor iedereen geldt een korting van de zorgverzekeraar.

Verhouding tot bijzondere bijstand

Individuele bijzondere bijstand is geen voorliggende voorziening voor de categoriale bijstand. De categoriale bijzondere bijstand, de Wtcg, de AWBZ, en het zorgverzekeringsstelsel met de verplichte basisverzekering en de mogelijkheid tot een aanvullende verzekering, worden beschouwd als toereikende voorliggende voorzieningen voor de bijzondere bijstand. De collectieve zorgverzekering is daarbij nog een extra voorziening. Als iemand er voor kiest geen aanvullende verzekering of tandartsverzekering af te sluiten, kunnen eventuele kosten die uit die keuze voortvloeien niet voor bijstandsverlening in aanmerking komen.

Daarbij sluit de gemeente zich aan bij jurisprudentie hierover. Daarin geeft de rechter consequent aan dat volgens haar de Zorgverzekeringswet en de AWBZ toereikende en passende voorzieningen zijn. Dit betekent dat er geen recht bestaat op bijzondere bijstand voor medische kosten. Alle noodzakelijke kosten zijn immers in de voorliggende voorzieningen opgenomen. Enige uitzondering kan zijn wanneer er sprake is van zeer dringende redenen op grond van artikel 16, lid 1 van de Wwb.

Middelen m.b.t. bijstandverlening

Bovengenoemde voorzieningen worden niet als middel in aanmerking genomen.

M.b.t. de vrij te laten middelen is verder Richtlijn B 137 van toepassing.

B. Collectieve aanvullende zorgverzekering

Klanten die een collectieve zorgverzekering hebben gesloten via de gemeente ontvangen van de gemeente een gemeentelijke bijdrage, die automatisch verrekend wordt met de kosten van de premie. Tot deze verzekering hoort een basisverzekering, een aanvullende verzekering en een verzekering voor de eigen bijdrage voor hulp/begeleiding ingevolge de AWBZ/WMO. Deze kosten komen bij gevolg niet meer voor individuele bijzondere bijstand in aanmerking.

M.b.t. de vrij te laten middelen is hier Richtlijn B 137, zie [B7.2.2.3](#), van toepassing.

7.4 Medische kosten, algemeen: inleiding/samenvattend (nieuw)

De Gemeente Barendrecht sluit aan bij de uitleg die de rechter consequent in jurisprudentie geeft, namelijk dat de Zorgverzekeringswet en de AWBZ toereikende en passende voorzieningen zijn. Dit betekent dat er geen recht bestaat op bijzondere bijstand voor medische kosten. Alle noodzakelijke kosten zijn immers in de voorliggende voorzieningen opgenomen. Enige uitzondering kan zijn wanneer er sprake is van zeer dringende redenen op grond van artikel 16, lid 1 van de Wwb.

7.4.2 Medische kosten, algemeen: aanvullend of collectief verzekerd (B 070)

Doelgroep

De gemeente heeft met CZ Actief in Gezondheid een collectieve aanvullende ziektekostenverzekering afgesloten voor inwoners met een WWB-, Ioaw- of Ioaz-uitkering en voor de minimadoelgroep met een inkomen dat niet hoger is dan 130% van de bijstandsnorm. Voor deze doelgroepen is het verzekeringspakket Gemeenten Extra van CZ van toepassing.

Alleen voor de klanten met een inkomen tot 110% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm komen in aanmerking voor een gemeentelijke bijdrage. Deze gemeentelijke bijdrage betaalt de gemeente rechtstreeks aan de ziektekostenverzekeraar, en wordt verrekend met de premie.

Vrije keuze

Personen die tot de doelgroepen voor de collectieve ziektekostenverzekering behoren nemen vrijwillig daaraan deel. De gemeente kan hen niet dwingen om over te stappen van de eigen (aanvullende) verzekering naar de collectieve verzekering van CZ.

Bijzondere bijstand en individuele aanvullende ziektekostenverzekering. De premie voor een aanvullende ziektekostenverzekering komt in beginsel niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Het betreft hier immers vrijwillig te maken kosten (zie [CRvB 07-01-2003, nrs. 00/6132 NABW e.a.](#)). Dit betekent ook dat het niet hebben van een aanvullende ziektekostenverzekering niet gezien kan worden als een tekortschietend besef voor de verantwoordelijkheden van het bestaan. Dit in tegenstelling tot het niet hebben van een 'gewone' ziektekostenverzekering, hetgeen wel gezien moet worden als een tekortschietend besef voor de verantwoordelijkheden van het bestaan (zie [V2.11.12](#)).

7.4.3 Eigen risico (B160)

Voor het betalen van het eigen risico dat op 1 januari 2008 is ingevoerd in de Zvw wordt geen bijzondere bijstand verstrekt omdat dit eigen risico in de meeste gevallen wordt gecompenseerd door een lagere premie en een hogere zorgtoeslag.

Wanneer het betalen van het eigen risico in één keer bezwaarlijk is kan een beroep worden gedaan op de verzekeraar voor het vaststellen van een betalingsregeling.

7.4.4. Eigen bijdragen (nieuw)

De gemeente Barendrecht beschouwt de Zorgverzekeringswet en de AWBZ als toereikende en passende voorliggende voorzieningen. Aan inwoners biedt ze de daarnaast mogelijkheid om gebruik te maken van de collectieve zorgverzekering. In deze collectieve verzekering zijn ook vergoedingen voor de eigen bijdrage voor hulp ingevolgde de WMO/AMBZ opgenomen. Zijn vrij om zich al dan niet aanvullend en voor tandartskosten te verzekeren. Eigen bijdragen komen echter in principe niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

7.5 Medisch advies (B069)

Algemeen

In principe komen medische kosten niet voor bijzondere bijstand in aanmerking. Toch kan het voorkomen dat er sprake is van dusdanige bijzondere omstandigheden, dat kosten toch in aanmerking kunnen komen voor bijstand.

Kosten waarvoor door de Zvw en/of de AWBZ geen vergoeding wordt verstrekt, kunnen in een dergelijke situatie niet zonder meer worden beschouwd als niet-noodzakelijke medische kosten voor de bijzondere bijstand. Maar andersom leidt ook het enkele feit dat voor dergelijke kosten de aanvullende verzekering wel een (gedeeltelijke) vergoeding verstrekt niet automatisch tot de conclusie dat die kosten medisch noodzakelijk zijn. Eigenlijk zou

elke aanvraag voor bijstand ten behoeve van één of meer van die kosten voor een advies moeten worden doorgestuurd naar de medisch adviseur.

Medisch advies

Als niet op een objectieve wijze is vastgesteld dat de kosten medisch noodzakelijk zijn moet een medisch advies worden aangevraagd. Is sprake van een negatief advies, dan dient altijd nog beoordeeld te worden of het verstrekken van bijstand op sociale gronden geïndiceerd is in de (restant)kosten.

Geen medisch advies bij lage kosten

Als medisch advies is voorgeschreven, maar de kosten waarvoor bijstand wordt gevraagd zijn gelijk aan of minder dan de kosten van het op te vragen advies, wordt geen advies ingewonnen, maar kan toekenning van bijstand worden overgegaan.

Medische verklaringen

Blijkt dat medisch advies moet worden ingewonnen, dan moeten aanwezige verklaringen van specialisten, artsen, tandartsen, ergotherapeuten, diëtisten etc. altijd met de adviesaanvraag worden meegestuurd naar medisch adviseur.

In de beschikkingen waarvoor een medisch advies is ingewonnen, wordt in de motivering van het besluit verwezen naar het medisch advies. Daarbij wordt volstaan met de vermelding dat uit medisch onderzoek is gebleken dat er wel of geen medische noodzaak is voor de gevraagde kosten. Aangezien het medisch advies vaak dieper op de materie ingaat dan uit de beschikking naar voren komt, kan een afschrift van het medisch advies met de beschikking worden meegezonden aan de klant.

Kosten no-show

In het geval dat de klant verwijtbaar geen gehoor geeft aan de oproep voor een medisch advies, wordt dat gezien als een gedraging in het kader van de afstemmingsverordening, op grond waarvan de uitkering afgestemd dient te worden.

7.5 Medische kosten, specifiek

7.5.1 inleiding/samenvatting (nieuw)

De Gemeente Barendrecht sluit aan bij de uitleg die de rechter consequent in jurisprudentie geeft, namelijk dat de Zorgverzekeringswet en de AWBZ toereikende en passende voorzieningen zijn. Dit betekent dat er geen aanspraak kan worden gedaan op bijzondere bijstand voor medische kosten.

Naast een tegemoetkoming op basis van de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten kan iemand een vergoeding krijgen voor meerkosten als gevolg van een chronische ziekte of handicap. Daarnaast kan een beroep gedaan worden op de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, welke voor 2012 is verdubbeld van € 200,- naar € 400,-.

Bovendien kan de doelgroep gebruik maken van de gemeentelijke collectieve zorgverzekering, waarin ook vergoedingen zijn opgenomen voor hulp in het

kader van de AWBZ/WMO. Hiervoor krijgt de doelgroep met een inkomen tot 110% van de van toepassing zijnde norm een gemeentelijke bijdrage..

Deze voorzieningen samen worden beschouwd als toereikende en voorliggend. In principe is er dus geen bijzondere bijstand mogelijk voor brillen en/of contactlenzen, maaltijdvoorziening, voor thuisverzorging en hulp, stookkosten, reiskosten, voor bezoek van zieke familieleden, bewassing en kledingslijtage, aansluitkosten en abonnementskosten sociaal alarmering, dieetkosten, zelfzorgmiddelen bij chronische aandoeningen, tandheelkundige hulp, psychotherapie en fysiotherapie of voor andere extra kosten voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen.

Maatwerk is noodzakelijk bij onvoorziene samenloop van omstandigheden waardoor het voorzieningenniveau niet toereikend is of er een schrijnende situatie ontstaat bij het niet verstrekken van bijstand.

Richtlijnen B 073, 074, 151, 152, 153, 154 en 155 vervallen

7.6. Begrafenis en crematie (uitvaartkosten)

7.6.2. Uitvaartkosten (B075)

Begrafenis of crematie

De kosten van begrafenis of crematie komen in principe niet in aanmerking voor vergoeding via de Bijzondere Bijstand. Deze kosten komen voor rekening van de nabestaanden en wel ieder voor een evenredig deel. Als er geen nabestaanden zijn dient de Wet op de Lijkbezorging te worden toegepast.

Begrafeniskosten in het buitenland

Bij de beoordeling van de vraag of en zo ja in hoeverre deze kosten voor bijstandsverlening in aanmerking kunnen komen kan niet worden voorbijgegaan aan het in [artikel 11 WWB](#) neergelegde beginsel dat de mogelijkheid tot bijstandsverlening aan het verblijf hier te lande is gebonden. Het verdraagt zich niet met genoemd beginsel om bij de toepassing van de WWB rekening te houden met kosten die in het buitenland worden gemaakt. Reeds op die grond kunnen de in verband met het vervoer naar en de begrafenis in het buitenland gemaakte kosten niet voor bijstandsverlening in aanmerking komen.

Voorliggende voorziening

Begrafenis- of crematiekostenverzekering, nalatenschap, spaargeld van de overledene en de aanvrager dat kan worden aangewend of voor de begrafenis gereserveerd is.

Van de overlijdensuitkering zoals die op grond van [artikel 45 lid 5 WWB](#) wordt verstrekt, kan gesteld worden dat dit geen voorliggende voorziening is voor de uitvaartkosten. Zie ook [B7.6](#) In de toelichting bij [artikel 45 WWB](#) wordt deze overlijdensuitkering gelijk gesteld met andere wetten op het terrein van de sociale zekerheid die ook een dergelijke overlijdensuitkering kennen. Daaruit en uit het feit dat deze overlijdensuitkering wordt uitbetaald aan een nabestaande, kan de conclusie worden getrokken dat ook overlijdensuitkering op grond van andere sociale

wetten naar hun aard niet bedoeld zijn om te voorzien in de uitvaartkosten).

Bijstand aan de nabestaanden

Bij aanwezigheid van nabestaanden (bijv. echtgenote, ouders, meerderjarige kinderen) dienen zij de kosten van lijkbezorging voor hun rekening te nemen. In eerste instantie is dit de overblijvende partner en indien er geen overblijvende partner is, zijn dit de eventuele kinderen of ouders. Beschikken zij over onvoldoende middelen dan kan ieder voor zijn eigen aandeel bijstand aanvragen. De beoordeling moet geschieden naar inkomen, vermogen, omstandigheden enz. van de aanvrager en niet van de overledene. Indien geen nabestaanden aanwezig zijn en het verzoek om bijzondere bijstand in begrafeniskosten wordt ingediend door iemand die zich daartoe moreel verplicht voelt dienen alle middelen uit de nalatenschap van de overledene in mindering te worden gebracht op het bedrag van de noodzakelijke kosten. In deze situatie moet het verzoek worden opgemaakt op naam van de overledene en de (zo minimaal mogelijke) kosten worden vergoed zonder rekening te houden met het inkomen van degene die de opdracht tot begraven heeft gedaan.

Kosten bijwonen begrafenis

De kosten verbonden aan het bijwonen van de begrafenis door naaste bloedverwanten kunnen met inachtneming van een redelijke grens, gerekend worden tot de noodzakelijke kosten van het levensonderhoud. Over het algemeen worden deze kosten, wanneer men voor het bijwonen van de begrafenis naar het buitenland moet gaan, in de jurisprudentie niet als noodzakelijke kosten van het bestaan aangemerkt.

Hoogte van de bijstand.

De richtprijzen voor een standaardbegrafenis/crematie zijn te vinden in de [Nibud Prijzengids](#), welke als maxima worden gehanteerd. Uitgangspunt voor de kosten zijn de plaatselijke goedkoopste tarieven, waarbij gekeken wordt wat noodzakelijk en redelijk is. Afhankelijk van de individuele situatie dient beoordeeld te worden in hoeverre daarvan wordt afgeweken.

7.7 Bewindvoering, mentor, curatele en rechtsbijstand

7.7.2 Bewindvoering (B076)

Omschrijving van de kosten

De kosten tengevolge van een door de Kantonrechter uitgesproken onder bewindstelling.

Voorliggende voorzieningen

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening ([artikel 15 lid 1 WWB](#); zie ook [B3.2](#)). Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de bewindvoering geschiedt in het kader van de WSNP. In dat geval geldt het Besluit subsidie bewindvoerder schuldsanering als een voorliggende voorziening.

Recht op bijzondere bijstand

Er bestaat recht op bijzondere bijstand voor de kosten van bewindvoering als de goederen van een meerderjarige door de Kantonrechter onder bewind zijn gesteld én de kosten van bewindvoering door de Kantonrechter afwijkend van de hoofdregel zijn vastgesteld. Deze (wettelijke) hoofdregel houdt in dat de beloning voor de bewindvoerder “5% van de netto-opbrengst van de onder bewind staande goederen” bedraagt. Als er geen vermogen is zal de beloning dus door de kantonrechter afwijkend moeten worden vastgesteld.

Hoogte bijzondere bijstand

Voor zover de kosten van de bewindvoering niet kunnen worden voldaan uit het onder bewind gestelde vermogen kan voor de door de kantonrechter vastgestelde kosten, bijstand worden verleend. Daarbij worden in principe de 'Aanbevelingen meerderjarigenbewind gehanteerd. (Zie handboek [B7.7.2.2](#) voor tarieven).

Vorm bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand voor kosten van bewindvoering wordt in beginsel om niet verleend.

Zie 7.7.2

7.7.4. Curatele (B077)

Omschrijving van de kosten

De kosten tengevolge van een door de Kantonrechter uitgesproken curatele.

Voorliggende voorzieningen

Er bestaat geen voorliggende voorziening voor de kosten van curatele.

Recht op bijzondere bijstand

Er bestaat recht op bijzondere bijstand voor kosten van curatele als die kosten door de Kantonrechter afwijkend zijn vastgesteld van de hoofdregel (5% van de netto opbrengst van de onder bewind staande goederen).

Hoogte bijzondere bijstand

Voor zover de kosten van de curator niet kunnen worden voldaan uit de opbrengst van de door hem beheerde goederen, kan voor de door de kantonrechter vastgestelde kosten bijstand worden verleend.

Vorm bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand voor kosten van curatele wordt in beginsel om niet verleend.

7.7.5. Rechtsbijstand (B078)

Rechtshulp en griffierecht

Onder bepaalde omstandigheden dienen de kosten die de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) voor eigen rekening laat, tot de bijzondere bestaanskosten te worden gerekend. In beginsel kan de noodzaak van de rechtshulpverlening worden aangenomen, indien de rechtsbijstand is verleend op grond van een toevoeging. Dus ook indien de toevoeging krachtens de Wrb is verleend voor andere in de Nederlandse rechtssfeer liggende rechtsbelangen dan het verwerven of behouden van inkomsten.

De toevoeging "in beginsel" houdt in, dat de gemeente de feiten en omstandigheden voor het voeren van een gerechtelijke procedure zelfstandig kan en mag beoordelen. Hierbij dient de feitelijke situatie waarin een klant verkeert als uitgangspunt te worden genomen. Ontbreekt een noodzaak, dan is bijstandsverlening niet aangewezen. Voor de objectiviteit en eenduidigheid van deze beoordeling worden uitsluitend rechtsprocedures over het betalen van een boete, over geleden of toegebrachte schade niet tot de noodzakelijke bestaanskosten gerekend. In [artikel 14 onderdeel a t/m d WWB](#) is immers aangegeven dat dit kosten zijn die niet onder de werkingssfeer van de bijstandswet vallen (ook niet langs indirecte weg). Wordt in [artikel 14 onderdeel a t/m d WWB](#) zaken geprocedeerd, dan kunnen de voor eigen rekening blijvende kosten dus niet met behulp van de WWB worden ondervangen. Bij het winnen van de rechtsprocedure zijn de kosten voor rechtshulp zo nodig te verhalen op de tegenpartij. Bij verlies blijven de kosten er van voor risico van de klant.

Besluit proceskosten bestuursrecht

Voor bijkomende kosten, bijv. reiskosten voor het bijwonen van de zitting, geldt het Besluit proceskosten bestuursrecht (Stb 1993,763) als een ten opzichte van de WWB toereikende voorliggende voorziening. Deze kosten komen derhalve niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Hetzelfde geldt voor niet noodzakelijk te maken kosten bijv. reiskosten voor het mede bijwonen van de zitting door de klant zelf, zonder dat sprake is van een verplichte persoonlijke oproep om ter zitting te verschijnen.

Rechtsbijstandverzekering

Een aanwezige rechtsbijstandsverzekering moet worden aangemerkt als een t.o.v. de WWB voorliggende voorziening.

Hoogte van de bijstand: afstemmen van de kosten op raadpleging van Juridisch loket

Omdat de eigen bijdrage voor belanghebbende € 50,- lager is als gebruik was gemaakt van het Juridisch Loket, zal de maximale hoogte daarop worden vastgesteld. Indien aangetoond kan worden dat dit niet mogelijk was kan daarvan worden afgezien.

Terugvordering

Indien de rechter in een procedure de wederpartij tot betaling van de proceskosten heeft veroordeeld, kan het college de verleende bijzondere bijstand voor de kosten van rechtsbijstand van de belanghebbende terugvorderen op grond van [artikel 58 lid 1 onderdeel f onder 2° WWB](#). Zie [B11.3.7](#).

Proceskosten van de wederpartij

De veroordelingen van een belanghebbende tot vergoeding van proceskosten van de wederpartij heeft geen ander gevolg dan dat er voor belanghebbende verplichtingen zijn ontstaan tot het betalen van geldsommen aan een derde. Deze verplichtingen zijn te zien als een schuldenlast (zie [CRvB 06-07-2004, nr. 02/2847 NABW](#)). Op grond van [artikel 13 lid 1 onderdeel f WWB](#) komen de kosten van schulden in beginsel niet voor de verlening van bijstand in aanmerking. Zie over bijstand voor schulden [B7.12.2](#).

7.8 Jongeren van 18 t/m 20 jaar

7.8.2.3 *Uitwonende jongeren niet in een inrichting, hoogte van de bijstand*

Jongmeerderjarigen (B079)

Voor jongeren van 18, 19 en 20 jaar (jongmeerderjarigen), kent de WWB bijstandsnormen die gerelateerd zijn aan de hoogte van de kinderbijslag. De norm is afhankelijk van de gezinsituatie van de jongere.

Voor zover de noodzakelijke kosten van het bestaan uitgaan boven deze algemene bijstandsnorm kan bijzondere bijstand worden verstrekt als hij voor deze kosten geen beroep kan doen op zijn ouders, omdat:

- a. de middelen van de ouders daartoe niet toereikend zijn, of
- b. hij redelijkerwijs zijn onderhoudsrecht jegens zijn ouders niet te gelde kan maken.

Met name uit onderdeel b blijkt dat aanvullende bijstand kan worden verleend als de ouders weliswaar financieel in staat zijn om de bestaanskosten van het kind op zich te nemen, maar de klant redelijkerwijs geen beroep op de ouders kan doen. Van geval tot geval dient beoordeeld te worden of hiervan inderdaad in die mate sprake is dat de verlening van bijstand gerechtvaardigd is.

De noodzaak tot zelfstandig wonen wordt aanwezig geacht indien:

- de ouder(s) zijn overleden of in het buitenland wonen;
- de jong-meerderjarige op de ingangsdatum van de bijstandsverlening 12 maanden of langer niet op het adres van zijn ouder of ouders woonachtig is.

In overige gevallen behoort de noodzaak individueel te worden beoordeeld. In de rapportage dienen de relevante feiten en omstandigheden van ouder(s) en jongmeerderjarige/hulpverlener te worden genoemd. Voor zover geconcludeerd wordt dat geen noodzaak voor uitwoning aanwezig wordt geacht, behoort eveneens in de rapportage de door de jongmeerderjarige of hulpverlener aangevoerde feiten en omstandigheden gemotiveerd te worden weerlegd.

Hoogte uitkering

Voor jongeren vanaf 18 jaar wordt v.w.b. de hoogte van de uitkering WWB aan bijstand verstrekt het bedrag genoemd in [artikel 20 WWB](#). Indien de kosten van het bestaan uitgaan boven deze norm kan als aanvulling bijzondere bijstand worden verstrekt. De som van de van toepassing zijnde norm en de bijzondere bijstand kan echter in beginsel nimmer meer bedragen dan de bijstandsnorm voor een 21-jarige ([artikel 21 WWB](#)). Doet een jongere van 18, 19 of 20 jaar een beroep op bijzondere bijstand, dan dient in eerste instantie te worden nagegaan of er geen mogelijkheid is voor de jongere om een beroep te doen op de ouders. Voorts zal moeten worden nagegaan of de ouders niet willen of niet kunnen betalen.

Werkwijze

Voordat tot besluitvorming wordt overgegaan dienen de ouders als derden klanten schriftelijk mede te worden gehoord, enerzijds over het geen beroep kunnen doen op die ouders, anderzijds over het al dan niet kunnen nakomen van hun wettelijke onderhoudsverplichting.

Bij een toekenning van bijzondere bijstand wordt in de beschikking aangegeven dat tot verhaal op de ouders wordt overgegaan.

Een kopie van de beschikking wordt aan de ouders verzonden.

De eventuele draagkracht wordt van de ouders - al dan niet minnelijk - geïnd.

Indien de ouders met een niet Nederlandse nationaliteit in het buitenland verblijven vindt geen verhaal plaats.

Om te voorkomen dat de besluitvorming over de toe te kennen algemene bijstand onnodige vertraging ondervindt door het onderzoek in het kader van de aanvullende bijzondere bijstand (noodzaak tot uitwonen), dient waar mogelijk op de algemene bijstand onverwijld te worden beslist onder de mededeling dat over de aanvullende bijzondere bijstand nog afzonderlijke besluitvorming plaatsvindt.

Verhaal (B081)

In de praktijk blijkt het verhaal van verleende bijstand in dit soort gevallen nogal uiteenlopend te worden gehanteerd. Er kan aanleiding zijn om tijdens de eerste periode van verblijf buiten het gezin, wanneer sprake is van een acute crisissituatie, nog niet tot het instellen van verhaal over te gaan. In die situatie zou dit immers kunnen leiden tot een verdere verstoring in de relatie tussen ouders en de jongere en de oplossing van het conflict kunnen beïnvloeden.

Wel zal er, gelet op de onderhoudsplicht van de ouders ten opzichte van hun minderjarige kinderen, in het algemeen aanleiding zijn tot het toepassen van verhaal. De volledige bijstand dient te worden verhaald. Overigens kan de beslissing tot bijstandsverlening niet afhankelijk worden gesteld van het al dan niet aanwezig zijn van reële mogelijkheden tot verhaal.

Wanneer de ouders een bijdrage leveren in de bijstandsverlening van een wegloper kan er recht bestaan op kinderbijslag. De ouders dienen hierop te worden geattendeerd.

In het geval bijzondere bijstand is verleend aan een 18, 19 of 20 jarige met toepassing van [artikel 12 onder b WWB](#) wordt deze bijstand verhaald op diens onderhoudsplichtige ouders.

7.8.3.3. Jongeren in de inrichting

Bijzondere bijstand (B080)

In [artikel 13, tweede lid, onderdeel a WWB](#), is bepaald dat voor personen jonger dan 21 jaar die in een inrichting verblijven, geen recht op algemene bijstand bestaat. In de situatie dat een persoon jonger dan 21 jaar in een inrichting verblijft kan bijzondere bijstand worden verleend voor zover de jongere geen beroep kan doen op de onderhoudsplicht van de ouders.

Wordt bijzondere bijstand voor zak- en kleedgeld verstrekt aan personen van 18 t/m 20 jaar die in een inrichting verblijven, dan wordt de hoogte van de bijzondere bijstand ([artikel 12 WWB](#)) afgeleid van de normen algemene bijstand die gelden voor personen van 21 jaar of ouder die in een inrichting verblijven ([artikel 23 WWB](#)) en , rekening houdend met de onderhoudsplicht van de ouders, vastgesteld op maximaal 75% van de in artikel 23 WWB genoemde bedragen.

7.9. Kinderen (tot 18 jaar)

7.9.2. Babyuitzet (B084)

Omschrijving van de kosten

De kosten van een babyuitzet in verband met de geboorte van een kind. Zie [B7.16.4](#) voor zover de kosten betrekking hebben op duurzame gebruiksgoederen.

Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening ([artikel 15 lid 1 WWB](#); zie [B3.2](#)). Denk in dit geval aan een betalingsregeling bij de leverancier.

Recht op bijzondere bijstand

De kosten van een babyuitzet, als bedoeld in tabel 21 van de [NIBUD-Prijzengids](#), behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kunnen worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke uitkering algemene bijstand door middel van reservering vooraf, dan wel gespreide betaling achteraf (zonder dat daarvoor extra kosten, zoals bijvoorbeeld rente op een lening, moeten worden gemaakt). **Dit betekent dat er in beginsel geen bijstandsverlening mogelijk is voor deze kosten.**

Omdat de te maken kosten betrekking hebben op het kind, en niet op de moeder, voorziet het inkomen van een alleenstaande ouder niet in deze kosten. In een dergelijke situatie, of als er sprake is van bijzondere omstandigheden in het individuele geval kan er van deze regel worden afgeweken.

In hoeverre de belanghebbende voor de kosten van een babyuitzet heeft kunnen reserveren zal individueel beoordeeld moeten worden. In het algemeen geldt dat de belanghebbende in ieder geval vanaf de tweede maand van de zwangerschap voor deze kosten heeft kunnen reserveren.

Kosten van aangepaste kleding voor de moeder behoren tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kosten kunnen worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm en komen derhalve niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Hoogte bijzondere bijstand

Bepaal de hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand aan de hand van de richtprijzen zoals opgenomen in de [NIBUD-Prijzengids](#). Daarbij wordt uitgegaan van 70% van de bedragen van het Basispakket baby-uitzet¹ (tabel 21).

Voor overige kosten (kraampakket e.d.) wordt geen bijstand verstrekt, aangezien de voorliggende voorzieningen, en de mogelijkheid om gebruik te maken van de collectieve verzekering van de gemeente, toereikend worden geacht.

Als bijzondere omstandigheden met zich meebrengen dat de belanghebbende de kosten van de betreffende goederen niet kan voldoen uit bijstand ter hoogte van de richtprijzen is het nodig om hiervan af te wijken (zie [B7.2.6](#)).

Vorm en betaling bijzondere bijstand

Verleen de bijzondere bijstand, voor zover ze betrekking hebben op duurzame gebruiksgoederen, in de vorm van een geldlening. Alleen wanneer er sprake

is van bijzondere omstandigheden (zie hiervoor), is het mogelijk om de bijzondere bijstand om niet te verstrekken (zie ook [B9.2](#)). Betaal de toegekende bijzondere bijstand zo mogelijk geheel of gedeeltelijk direct aan de leverancier van de goederen. Dit om te voorkomen dat de bijstand aan andere zaken wordt besteedt of dat het een negatief banksaldo aanvult zonder dat de belanghebbende de bijstand ter bestrijding van de bijzondere kosten kan aanwenden. Ook kan ervoor worden gekozen om de bijstand in termijnen te betalen, waarbij een volgende termijn alleen dan wordt betaald als er voldoende betalingsbewijzen van de voorgaande termijn zijn verstrekt.

Bij het verstrekken van bijzondere bijstand voor de volledige woninginrichting, en bij bijzondere bijstand om niet van duurzame gebruiksgoederen, dienen altijd betalingsbewijzen (definitieve nota, bankafschriften) te worden verstrekt ter controle van de doelmatigheid van de voorziening.

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Verbind indien nodig een of meer van de volgende verplichtingen aan de toe te kennen bijzondere bijstand:

- de verplichting om uit de toegekende bijzondere bijstand de betreffende kosten te voldoen;
- de verplichting om betalingsbewijzen te overleggen;
- specifieke verplichtingen in verband met het feit dat de bijstand wordt verleend in de vorm van een geldlening. Zie [B9.2](#).

7.9.4. LBIO-bijdrage en bijstandsverlening (B083)

Omschrijving van de kosten

Het betreft de door het LBIO vastgestelde ouderbijdrage voor uit huis geplaatste kinderen. Het LBIO int deze bijdrage ook.

Voorliggende voorziening

De kinderbijslag op grond van de Algemene kinderbijslagwet (AKW) moet worden aangemerkt als een passende en toereikende voorziening in de zin van de WWB. ([Rb Leeuwarden, 17-03-1999, nr 97/1019, JABW 9-1999-nr. 81](#))

Recht op bijzondere bijstand

De wijze waarop de ouderbijdrage wordt vastgesteld leidt ertoe dat de ouder de ouderbijdrage in principe dient te bekostigen uit eigen middelen inclusief de AKW. Echter, omdat de onderhoudskosten in het betreffende kwartaal betaald moeten zijn om aanspraak te kunnen maken op kinderbijslag, kan in voorkomende gevallen eenmalig bijzondere bijstand worden verleend voor (de eigen bijdrage in) de onderhoudskosten van uit huis geplaatste kinderen. Dit zal zich alleen voordoen bij gehuwden met een of meer kinderen of bij een alleenstaande ouder die naast de een of meer uit huis geplaatste kinderen nog de volledige zorg heeft voor een ander ten laste komend kind. De als alleenstaande aan te merken ouder is namelijk vrijgesteld van de betaling van de ouderbijdrage.

Hoogte van de bijzondere bijstand

Bij het vaststellen van de hoogte van de eenmalige bijzondere bijstand wordt uitgegaan van de eigen bijdrage in de te maken onderhoudskosten voor het uit huis geplaatste kind in het lopende kwartaal.

Vorm van de bijstand

De eenmalige bijzondere bijstand voor (de eigen bijdrage in) de onderhoudskosten van uit huis geplaatste kinderen wordt verstrekt in de vorm van een geldlening, met het oog op nog te ontvangen kinderbijslag (zie hieronder).

Aan de bijstand te verbinden verplichtingen

De beschikking moet vermelden dat de belanghebbende verplicht is om:

- de bijstand te besteden aan het voldoen van (de eigen bijdrage in) de onderhoudskosten van het uit huis geplaatste kind (bestedingsverplichting);
- (indien van toepassing) ook de overige onderhoudskosten die niet voor bijstandsverlening in aanmerking kwamen, te voldoen;
- achteraf bewijsstukken te overleggen waaruit blijkt dat de eigen bijdrage in de onderhoudskosten is voldaan (inlichtingenplicht);
- de bijstand terug te betalen zodra de laatste kinderbijslag is ontvangen (zie ook [\[B9.2\]](#));

7.9.4. Schoolkosten (B082)

Algemeen

Voor de direct met het volgen van een studie samenhangende kosten wordt de WTOS als een passende en toereikende voorliggende voorziening aangemerkt. ([artikel 15 lid 1 WWB](#)). Een dergelijke voorliggende voorziening staat in beginsel in de weg aan de verlening van bijstand (zie [B3.3](#)). Zie [CRvB 30-10-2001, nr. 99/1174 NABW](#) en [CRvB 29-06-2004, nr. 02/850 NABW](#) voor voorbeelden waarin een aanvraag om bijzondere bijstand voor diverse studiekosten volgens de CRvB terecht was afgewezen omdat de WTS (voorloper van de WTOS) als voorliggende voorzieningen konden worden aangemerkt. Verder is de CRvB van oordeel dat de WTS als een toereikende en passende voorziening is aan te merken, ook wanneer het gaat om kosten van huiswerkbegeleiding (zie [CRvB 01-02-2005, nr. 02/6462 NABW](#)). Gelet op het feit dat de WTOS inzake deze kosten geen verandering brengt ten opzichte van de situatie zoals die in de WTS gold, mogen we aannemen dat bovenstaande jurisprudentie ook geldt voor de WTOS. Nieuwe jurisprudentie ([Rechtbank Arnhem 29-01-2008, nr. AWB 07/3591](#)) levert op dat de WTOS niet als een passende en toereikende voorliggende voorziening kan worden aangemerkt voor de reiskosten van een schoolgaand kind.

Op basis van bovenstaande jurisprudentie en het in gang gezette kabinetsbeleid waarin armoedebestrijding vooral wordt gericht op gezinnen met schoolgaande kinderen, zijn de volgende twee onderdelen geformuleerd binnen deze richtlijn:

Indirecte schoolkosten

Voor aan school en studie verbonden kosten, zoals sportkleding, reiskosten, excursies en studiebegeleiding, kan bijzondere bijstand worden verstrekt

tot een maximum van € 200,- per jaar per kind zolang dit kind basis- of voortgezet onderwijs volgt.

Reiskosten

Op basis van bovenstaande jurisprudentie moet worden geconcludeerd dat slechts in uitzonderlijke situaties ten behoeve van studerende jonger dan 18 jaar (die deel uitmaken van een gezin) bijzondere bijstand kan worden verstrekt voor de reiskosten in verband met scholing.

De nieuwste jurisprudentie wijst weliswaar de WTOS aan als voorliggende voorziening maar niet als passende en toereikende voorliggende voorziening voor de reiskosten van een thuiswonend kind dat in een andere gemeente studeert.

Aansluitend bij de reisaf trek openbaar vervoer voor particulieren, die de belastingdienst hanteert, kan bij een reisafstand van voordeur tot voordeur vanaf 10 kilometer, bijzondere bijstand worden toegekend. Dat komt overeen met de afstand die redelijkerwijs met de fiets kan worden afgelegd. Vergoed worden dan de kosten van openbaar vervoer vanaf het (bus)station in de eigen woonplaats naar het (bus)station in de plaats waarin de school gevestigd is, of, bij ontbreken van openbaar vervoer, een bedrag van € 0,19 per km. (dit bedrag kan wijzigingen) voor de gehele reisafstand.

De noodzaak voor het toekennen van bijzondere bijstand wordt in dit geval slechts aangenomen als wordt aangetoond dat voor het volgen van (vergelijkbaar) onderwijs binnen de eigen woonplaats geen mogelijkheid bestaat.

Uitzonderingen

Als iemand (tijdelijk) niet in staat is om een afstand van 10 kilometer zelfstandig te overbruggen, en ook geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening (AWBZ of WMO) wordt de belanghebbende geconfronteerd met extra kosten. In dergelijke situaties dient maatwerk te worden geleverd.

7.10. Ouderen-, zieken- en gehandicaptenzorg (nieuw)

Voor de kosten die een gevolg zijn van ouderdom, chronische ziekte of handicap kan deze doelgroep een beroep doen op de categoriale bijzondere bijstand voor ouderen, zieken en gehandicapten. Deze vorm van bijstand kan flexibel door de klant worden gebruikt. De hoogte van deze vorm van bijstand is verhoogd tot € 400,- per persoon.

Naast de categoriale bijzondere bijstand kan de doelgroep ook een beroep doen op de Wtcg (Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten), en de CZM of een andere aanvullende ziektekostenverzekering.

Vanwege de hiervoor genoemde voorzieningen kan er geen beroep worden gedaan op bijzondere bijstand die verband houden met ouderdom, chronische ziekte of handicap, zoals kosten voor een maaltijdvoorziening, voor verzorging en hulp, stookkosten, bewassing en kledingslijtage, aansluitkosten en abonnementskosten voor sociaal alarm, dieetkosten, zelfzorgmiddelen bij chronische aandoeningen, of voor andere extra kosten voor chronisch zieken, gehandicapten en ouderen.

Maatwerk

Maatwerk is noodzakelijk bij onvoorziene samenloop van omstandigheden waardoor het voorzieningenniveau niet toereikend is of er een schrijnende situatie ontstaat.

In dergelijke situaties dient nagegaan te worden of bovengenoemde voorzieningen toereikend zijn voor de meerkosten als gevolg van chronische ziekte, ouderdom of handicap. Voor enkele kostensoorten zijn hieronder richtlijnen opgenomen om het deel van de meerkosten te bepalen die voor eventuele bijzondere bijstand in aanmerking kunnen komen.

Bewassingskosten en kledingslijtage

De eventueel te verstrekken bijzondere bijstand is afhankelijk van het medisch advies waarin dus moet worden aangegeven van welke ziekte of gebrek sprake is en welke extra was- en/of slijtagekosten dat met zich meebrengt. Vervolgens kan met behulp van de geïndexeerde GMD-lijst worden vastgesteld wat de geschatte meerkosten zijn bij die ziekte. ([Handboek Schulink, Hoofdstuk Normen en bedragen, Overige bedragen en percentages, geïndexeerde GMD-lijst](#)).

Maaltijdvoorziening

Hoewel voor het toekennen van de maaltijdvoorziening geen indicatie is die door een indicatie-orgaan wordt afgegeven, wordt de noodzakelijkheid van de kosten aangenomen op grond van het feit dat de betreffende instantie concludeert dat dit in de betreffende situatie een passende voorziening is. Er hoeft dus geen aanvullend (medisch) advies te worden gevraagd (zie ook 7.10.4.).

Stookkosten

In het medisch advies dient aangegeven te worden met hoeveel graden celsius de temperatuur moet worden verhoogd en tevens dient door de medisch adviseur de geldigheidsduur van het advies aangegeven te worden.

Hoogte bijzondere bijstand

Bij het vaststellen van de hoogte van de bijzondere bijstand wordt uit gegaan van de stookkosten zoals opgenomen in de [NIBUD-Prijzengids](#). Over het algemeen geldt dat het gasverbruik met 7% toeneemt wanneer de thermostaat van de verwarming 1° hoger wordt gezet.

Voorbeeldberekening.

- Het betreft een tussenwoning, gemiddelde kosten gasverbruik € 95,-- per maand ([NIBUD Prijzengids, tabel 25](#));
- Het medisch advies geeft aan dat de temperatuur voor betrokkene 3 graden hoger moet zijn;
- De kosten zullen dan ca. 21% hoger uitvallen (7% bij 1° C) en de bijzondere bijstand bedraagt dan 21% van € 95,- = € 19,95 per maand.

7.10.2 Communicatie en signalering (B087)

Kosten

Kosten van een telefoonaansluiting, abonnements- en gesprekskosten worden gerekend tot de algemene bestaanskosten waarvoor in principe geen bijzondere bijstand mogelijk is.

Als er een medische noodzaak is voor kosten van telefoon- of alarmeringsapparatuur kan in de meeste gevallen een beroep worden gedaan op voorliggende voorzieningen als AWBZ, WMO of Zvw.

Als er geen medische noodzaak is kan er nog wel een sociale noodzaak zijn om te beschikken over een telefoonaansluiting (bijv. vereenzaming). Eventuele kosten dienen te worden bestreden door de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, en/of vanuit de bijdrage vanuit de Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten.

7.10.3. Bewassing en kledingslijtage (B096)

Als tengevolge van ziekte of gebrek meer kosten moeten worden gemaakt in de vorm van vervanging, reiniging of onderhoud van kleding dan algemeen gebruikelijk, kan in principe geen bijstand worden verleend voor de meerkosten.

Eventuele kosten dienen te worden bestreden door de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, en/of vanuit de bijdrage vanuit de Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten.

7.10.4. Maaltijdvoorziening (B085)

Personen die gebruik maken van een warme maaltijdvoorziening van een daarvoor geëigende organisatie, kunnen voor deze kosten vergoed in principe geen beroep doen op bijzondere bijstand.

Eventuele kosten dienen te worden bestreden door de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, en/of vanuit de bijdrage vanuit de Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten.

7.10.5 Stookkosten (B088)

Stookkosten behoren tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan.. Aangezien de algemene bijstand dan wel een inkomen op bijstandsniveau voorziet in deze kosten kan er in beginsel geen bijstand worden verleend voor deze kosten. Indien

Eventuele kosten die voorkomen uit ouderdom, ziekte of handicap dienen te worden bestreden door de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, en/of vanuit de bijdrage vanuit de Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten.

7.10.6. Verzorging en hulp (B086)

Door gebruik te maken van de Collectieve Zorgverzekering via de gemeente krijgt men een vergoeding voor de eigen bijdrage voor verzorging en hulp i.h.k.v. de AWBZ/WMO. Als men geen gebruik heeft gemaakt, of kan maken, van deze voorziening kunnen kosten, die voorkomen uit ouderdom, ziekte of handicap worden bestreden door de categoriale bijzondere bijstand voor chronisch zieken, ouderen en gehandicapten, en/of vanuit de bijdrage vanuit de Wet tegemoetkoming Chronisch zieken en gehandicapten.

Eigen bijdragen van kostensoorten die slechts ten dele door de Zvw, WMO of AWBZ worden vergoed, komen in beginsel dus niet in aanmerking voor bijzondere bijstand.

7.11 Reiskosten

7.11.1 Inleiding/ samenvatting (nieuw)

Algemene regel

Reiskosten i.v.m. reïntegratie (naar werkplein, reïntegratiebedrijf etc.) komen in beginsel niet in aanmerking voor bijzondere bijstand, maar dienen eventueel vanuit het participatiebudget te worden vergoed. De hoogte hiervan wordt op dezelfde wijze afgestemd als bij de verlening van bijzondere bijstand voor reiskosten die geen betrekking hebben op reïntegratie.

Indien besloten wordt om bijzondere bijstand voor reiskosten te verstrekken wordt aansluiting gezocht bij de reisaf trek openbaar vervoer voor particulieren, die de belastingdienst hanteert. Dat houdt in dat bij een reisafstand van voordeur tot voordeur vanaf 10 kilometer, bijzondere bijstand worden toegekend, mits aan de overige voorwaarden is voldaan. Dat komt overeen met de afstand die redelijkerwijs met de fiets, dus zonder kosten te maken, kan worden afgelegd. Vergoed worden dan de kosten van openbaar vervoer vanaf het (bus)station in de eigen woonplaats naar het (bus)station in de plaats waarin de school gevestigd is, of, bij ontbreken van openbaar vervoer, een bedrag van € 0,19 per km. (dit bedrag kan wijzigen) voor de gehele reisafstand.

Uitzonderingen

Als iemand (tijdelijk) niet in staat is om een afstand van 10 kilometer zelfstandig te overbruggen, en ook geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening (AWBZ of WMO) wordt de belanghebbende geconfronteerd met extra kosten. In dergelijke situaties dient maatwerk te worden geleverd.

7.11.6 Ziekenbezoek (B091)

Omschrijving van de kosten

De kosten voor het vervoer van het woonadres van de bezoeker (=belanghebbende) naar het verpleegadres waar de zieke verblijft, voor zover deze kosten niet worden vergoed door de aanvullende ziektekostenverzekering.

Recht op bijzondere bijstand

Belanghebbende wordt geacht uit een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm de vervoerskosten te kunnen voldoen om in aanvaardbare mate deel te kunnen nemen aan het leven van alledag en sociale contacten te onderhouden.

Daarbij gaat het dus niet om incidentele kosten.

De kosten waarvoor bijstand wordt gevraagd moeten noodzakelijk zijn. De noodzaak voor het bezoeken van een zieke wordt aanwezig geacht indien:

- de zieke behoort tot het gezin van belanghebbende, en;
- de zieke verblijft in een inrichting of ziekenhuis en;
- de inrichting of het ziekenhuis buiten de gemeente is gelegen (maar binnen Nederland; zie ook [B3](#)).

De bezoekfrequentie is afhankelijk van de omstandigheden.

Hoogte van de bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt gebaseerd op de goedkoopste vorm van openbaar vervoer voor het betreffende traject. Om die reden worden kinderen jonger dan 12 jaar, in voorkomende gevallen, geacht mee te reizen met de ouder.

Aansluitend bij de reisaf trek openbaar vervoer voor particulieren, die de belastingdienst hanteert, kan bij een reisafstand van voordeur tot

voor deur vanaf 10 kilometer, bijzondere bijstand worden toegekend. Dat komt overeen met de afstand die redelijkerwijs met de fiets kan worden afgelegd. Vergoed worden dan de kosten van openbaar vervoer vanaf het (bus)station in de eigen woonplaats naar het (bus)station in de plaats waarin de school gevestigd is, of, bij ontbreken van openbaar vervoer, een bedrag van € 0,19 per km. (dit bedrag kan wijzigingen) voor de gehele reisafstand.

Uitzonderingen

Als iemand (tijdelijk) niet in staat is om een afstand van 10 kilometer zelfstandig te overbruggen, en ook geen beroep kan doen op een voorliggende voorziening (AWBZ of WMO) wordt de belanghebbende geconfronteerd met extra kosten. In dergelijke situaties dient maatwerk te worden geleverd.

Vorm van de bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand wordt verleend om niet.

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Naast de algemene verplichtingen (zie [B5](#)) wordt op grond van [artikel 55 WWB](#) een bestedingsverplichting opgelegd. Tevens moeten vervoers- of bezoekbewijzen worden overgelegd na de aangevraagde bezoekdatum, ter controle van de bestedingsverplichting.

7.11.7 Bezoek Werkplein (B092)

De reiskosten in verband met een bezoek aan het Werkplein kunnen in het algemeen geacht worden te behoren tot de reguliere reiskosten van belanghebbende welke hij uit een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm kan voldoen.

Vinden de kosten plaats i.v.m. reïntegratie (werkplein, reïntegratiebedrijf etc.) dan komen deze in beginsel niet in aanmerking voor bijzondere bijstand, maar dienen eventueel vanuit het participatiebudget te worden vergoed. De hoogte hiervan wordt op dezelfde wijze afgestemd als bij de verlening van bijzondere bijstand voor reiskosten die geen betrekking hebben op re-integratie.

7.12 Schulden

7.12.2.6 Schuldhulpverlening (B094)

Kosten van schuldhulpverlening worden rechtstreeks aan de aanbieder van Schuldhulpverlening betaald.

7.12.4 Suppletie (B093)

Deze regeling kennen we nu niet, er is geen overeenkomst met een gemeentelijke kredietbank.

7.13. Sociaal-culturele, educatieve en sportieve activiteiten

7.13.2 Kosten deelname sociaal culturele, educatieve en sportieve activiteiten (B095)

Bijstand wordt verleend op basis van het SCE-fonds (zie categoriale bijstand 7.3.2; B138).

7.14 Inkomensachteruitgang

7.14.2 Toeslag voormalig alleenstaande ouder

B097 komt per 1-1-2012 te vervallen vanwege de gezinsnorm en de huishoudtoets

7.15 Uitstroomkosten

7.15.2.3 Scholing en opleiding (B098)

Voor de kosten van noodzakelijk geachte scholing wordt in beginsel geen bijzondere bijstand verleend. Indien nodig kan het college reïntegratiemiddelen inzetten ter dekking van deze kosten.

7.15.3.4 verwervingskosten (B099)

Voor algemene verwervingskosten wordt in beginsel geen bijzondere bijstand verleend. Indien nodig kan het college reïntegratiemiddelen inzetten ter dekking van deze kosten.

7.15.4 Kinderopvang (B100)

Ondersteuning bij de arbeidsinschakeling

De kosten van kinderopvang van de gemeentelijke doelgroepen worden op grond van de Wet

kinderopvang en de verordening kinderopvang vergoed, omdat de gemeente verantwoordelijk is voor de ondersteuning bij arbeidsinschakeling.

Sociaal-medische indicatie

Verder worden kosten van kinderopvang vergoed wanneer sprake is van sociaal-medische indicatie voor kinderopvang.

Het vergoeden van kinderopvangkosten via de bijzondere bijstand is dus in principe *niet* mogelijk.

Kosten van de peuterspeelzaal

Het vergoeden van de kosten van de peuterspeelzaal is mogelijk wanneer er sprake is van één van de volgende situaties:

- er is een medische indicatie, bijvoorbeeld bij langdurige ziekte van de verzorgende ouder of verzorger;
- er is een sociale indicatie, bijvoorbeeld gezinsomstandigheden waardoor het kind zich onvoldoende kan ontwikkelen of een taalachterstand dreigt op te lopen. Er dient een sociaal-medisch advies aanwezig te zijn waarin wordt aangegeven voor hoeveel dagdelen per week (maximaal 4) peuterspeelzaalbezoek noodzakelijk is.

Indien op andere objectieve gronden (beschikbare medische gegevens bij de WMO) voldoende duidelijk is dat er sprake is van relevante medische of sociale omstandigheden (bijvoorbeeld taalachtgrond thuis) is een afzonderlijke advies nodig.

Vergoed wordt de eigen bijdrage die de ouder(s) aan de peuterspeelzaal moet(en) betalen.

7.16 Woonkosten: incidenteel

7.16.2. Verhuiskosten (B102)

De kosten van een medisch of sociaal geïndiceerde verhuizing worden als noodzakelijke kosten beschouwd.

Voordat echter tot toekenning van bijzondere bijstand wordt over gegaan dient te worden nagegaan of een beroep gedaan kan worden op een voorliggende voorziening; denk hierbij aan:

- de WMO
- de werkgever
- een lening via de bank.

Als geen beroep op een voorliggende voorziening mogelijk is kan voor de kosten van verhuizing bijstand worden verleend.

Daarbij dient uit gegaan te worden van de goedkoopste mogelijkheid, bijvoorbeeld het huren van een boedelbak of busje.

De bijstand wordt verstrekt om niet.

Verhuiskosten waaraan geen medische of sociale indicatie ten grondslag ligt behoren niet tot noodzakelijke kosten van het bestaan.

De aanvraag om bijzondere bijstand in de kosten van woninginrichting moet worden ingediend bij het college van de gemeente waar de belanghebbende zich vestigt.

7.16.3. Eerste maand huur en administratiekosten (B103)

Eerste huur

Is er sprake van een noodzakelijke verhuizing, binnen of naar Barendrecht en beschikt de klant over onvoldoende middelen om de eerste huur te voldoen, dan kan bijzondere bijstand worden verstrekt. Dit is het geval als er sprake is van dubbele huur, of omdat de belanghebbende bij ondertekening van het huurcontract geen middelen heeft die bedoeld zijn om de huur te betalen (bijv. zak- en kleedgeld van het COA).

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt zodanig vastgesteld dat de eerste maand van de nieuwe huur kan worden voldaan. Indien de klant geen middelen heeft met het doel huur te betalen dient de hoogte van de bijstand afgestemd te worden op het feit dat de uitkering aan het eind van de maand wordt toegekend, terwijl de huur vooraf moet worden betaald.

Maximaal kan bijstand om niet worden verstrekt voor de huur van 1 volledige maand.

Wanneer het primaat van verhuizen is opgelegd op basis van de Wmo, zal via de Wmo ook worden overgegaan tot het vergoeden van (een deel van) de verhuiskosten. Deze voorziening dient volledig als voorliggende voorziening te worden gezien. Een voorliggende voorziening wordt geacht toereikend te zijn. Alleen wanneer kan worden aangetoond dat de Wmo-voorziening ontoereikend is kan alsnog worden besloten tot toekennen van bijzondere bijstand.

Waarborgsom

Bij het betrekken van een woning vragen sommige woningbouwcorporaties en particuliere verhuurders een waarborgsom. Voor die waarborgsom kan bijzondere bijstand worden verstrekt in de vorm van een lening, aangezien die aan het eind van de huurperiode wordt terugbetaald.

7.16. 4. Inrichtingskosten (duurzame gebruiksgoederen) (B101)

1. Wanneer bestaat er recht op bijstand?

Tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan behoren ook de aanschaf, vervanging of reparatie van gebruiksgoederen met een duurzaam karakter. Indien men tenminste beschikt over een inkomen op het niveau van het sociaal minimum, dus ook indien men een algemene bijstandsuitkering ontvangt, wordt in principe voldoende ruimte in het inkomen aanwezig geacht om hiervoor te reserveren, dan wel achteraf gespreid te betalen. Via de algemene normbijstand wordt dus tevens reeds bijstand verstrekt voor duurzame gebruiksgoederen. Voor de beantwoording van de vraag of er recht bestaat op bijzondere bijstand zullen daarom telkens *in het individuele geval* de gebruikelijke vier vragen beantwoord moeten worden:

a. Betreft het (aantoonbare) noodzakelijke kosten van het bestaan?

Inrichting van een woning kan als noodzakelijk worden gezien. Hierbij mag geen onderscheid worden gemaakt naar categorieën van belanghebbenden voor wie woninginrichting wel en voor wie woninginrichting niet noodzakelijk wordt geacht. Of bepaalde kosten van woninginrichting in een concreet geval noodzakelijk zijn hangt af de omstandigheden van belanghebbende. Uitgegaan wordt van de goedkoopst adequate voorziening. Van belanghebbende mag verwacht worden dat hij, om de noodzaak van de kosten te kunnen aantonen, te vervangen duurzame gebruiksgoederen laat controleren.

Evenals bij "overige inrichtingskosten" (zie hierna onder punt 5) wordt pas toestemming gegeven voor de aanschaf van duurzame gebruiksgoederen nadat de klantmanager heeft vastgesteld dat dit noodzakelijk is.

b. Betreft het kosten waarin wordt voorzien?

De kosten van de aanschaf, vervanging of reparatie van duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten zijn te beschouwen als incidenteel voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan, welke ook in beginsel uit de bijstandsnorm dienen te worden bestreden, door reservering of gespreide betaling achteraf.

Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimum inkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen. Dat is ook de reden dat personen van 65 jaar en ouder én personen jonger dan 65 jaar zonder perspectief op arbeid een hogere norm hebben ([artikel 22 WWB](#) of langdurigheidstoeslag op grond van [artikel 36 WWB](#)). Evenals de hogere norm voor personen van 65 jaar en ouder is ook de langdurigheidstoeslag dan ook niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het betreft dus een generieke inkomensondersteunende maatregel die, evenals de bijstandsnormen, op landelijk niveau is geregeld.

c. Is er sprake van bijzondere omstandigheden?

Bij inrichtingskosten zou een bijzondere omstandigheid gelegen kunnen zijn in de situatie dat belanghebbende niet in de gelegenheid is geweest om te reserveren.

Langdurig aangewezen zijn op een inkomen op bijstandsniveau zet de financiële positie van belanghebbende onder druk waardoor er aanleiding kan zijn om te veronderstellen dat de reserveringsmogelijkheden na verloop van tijd nog maar zeer beperkt aanwezig zijn.

Als richtlijn wordt gehanteerd dat belanghebbende geen reserveringsruimte meer heeft wanneer hij/zij drie jaar of langer een inkomen heeft gehad op bijstandsniveau op het moment van de aanvraag bijzondere bijstand.

Het ontbreken van reserveringsruimte, in verband met aanwezige schulden en de daaruit voortvloeiende betalingsverplichtingen, is overigens niet voldoende om bijzondere omstandigheden aan te nemen. Het gaat immers niet aan om schulden, dan wel het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte als gevolg daarvan, op de WWB af te wentelen (zie [CRvB 2-11-1999, nr. 98/973 NABW](#)).

d. Kunnen de kosten worden voldaan uit de aanwezige draagkracht? Zie onderdeel: afwijkende draagkrachtberekening.

2. Vorm van de bijstand

Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen de kosten voor duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten. Met overige inrichtingskosten worden kosten bedoeld zoals verf en behang. Het onderscheid is van belang voor de vorm waarin de bijzondere bijstand kan worden verstrekt.

Bijzondere bijstand wordt in beginsel om niet verleend ([artikel 48 lid 1 WWB](#)). In afwijking hiervan bepaalt [artikel 51 lid 1 WWB](#) dat bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen kan worden gegeven in de vorm van een geldlening, borgtocht of als een bedrag om niet. Voor wat betreft de vorm van de bijzondere bijstand geldt de volgende voorkeur:

- a. borgtocht bij een geldlening via de normale kredietverlenende instanties als vaststaat dat, zonder optreden van de bijstand als borg, de lening door de kredietverlenende instelling niet zal worden verstrekt;
- b. leenbijstand ;
- c. bijstand om niet.

De wetgever acht deze volgorde aangewezen omdat ook de aanschaf, vervanging of reparatie van gebruiksgoederen met een duurzaam karakter tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan behoren. Doet zich evenwel de bijzondere situatie voor, dat bijvoorbeeld een dergelijk goed aan vervanging toe is, terwijl belanghebbende nog niet voldoende heeft gereserveerd, dan ligt het voor de hand dat de alsdan te verstrekken bijzondere bijstand, mede gezien het duurzame karakter van het goed, de vorm heeft van een geldlening. Wel dient vast te staan dat de belanghebbende de benodigde geldlening niet kan krijgen via de normale kredietverlenende instanties. Een lening bij een kredietverlenende instantie geldt immers als voorliggende voorziening. Er bestaat slechts aanleiding voor het verlenen van borgtocht, indien vaststaat dat de lening, zonder optreden van de bijstand als borg, niet zal worden verstrekt. Dit volgt uit de toelichting op [artikel 51 WWB](#). Ook de CRvB leidt uit het duurzame karakter van deze gebruiksgoederen af dat bijstand in de vorm van een lening of borgtocht de voorkeur geniet boven bijstand om niet.

Bijzondere bijstand voor overige inrichtingskosten (geen duurzame gebruiksgoederen) dient in beginsel volgens de hoofdregel van [artikel 48 lid 1 WWB](#) om niet te worden verleend. Hiervan kan slechts worden afgeweken indien zich ten aanzien van de belanghebbende omstandigheden voordoen als bedoeld in [artikel 48 lid 2 WWB](#). (bijstand in verband met schulden, tekortschietend besef van verantwoordelijkheid e.d.)

In principe dient aanvrager als hij/zij een inkomen heeft van meer dan 110% van de bijstandsnorm eerst na te gaan of een lening bij de eigen bank of gespreide betaling achteraf mogelijk is.

3. Hoogte van de bijstand

De hoogte van de bijstand wordt bepaald door de noodzakelijke kosten te verminderen met de aanwezige draagkracht. Bij het vaststellen van de noodzakelijke kosten wordt uitgegaan van 70% van de richtprijzen in de [NIBUD prijzengids](#) (onderdeel 10, inventaris). Betreft het een volledige woninginrichting dan hoeft niet elk onderdeel van de inventaris apart te worden geraamd maar kan van de verzameltabel (tabel 17) worden uit gegaan. Overigens blijven het richtprijzen, dat wil zeggen dat er van kan worden afgeweken als de situatie dat noodzakelijk maakt. Als met minder dan de aangegeven richtprijzen (een deel van) de woninginrichting kan worden aangeschaft c.q. vervangen dan wordt dat mindere aan bijstand verstrekt; is een hoger bedrag noodzakelijk dan wordt meer bijstand verstrekt.

4. Afwijkende draagkrachtberekening

In Richtlijn B063 is al aangegeven dat bij het berekenen van de draagkracht bij deze kostensoort ook de aanwezige spaargelden als draagkracht aangemerkt worden. Dat sluit aan op de veronderstelling in de wet dat in het inkomen (ook op bijstandsniveau) ruimte aanwezig is om te reserveren voor duurzame gebruiksgoederen. Als we dus bij het vaststellen van de draagkracht alleen het vermogen **boven het vrij te laten vermogen** ([artikel 34, lid 3 WWB](#)) als draagkracht aan zouden merken dan betekent dat, dat juist die spaargelden die ontstaan zijn door reservering niet ingezet zouden worden voor de bekostiging van de duurzame gebruiksgoederen.

5. Overige inrichtingskosten en opknapkosten

Vaak wordt tegelijk met een aanvraag voor duurzame gebruiksgoederen bijstand gevraagd in de kosten van het opknappen van de woning. Daaronder wordt verstaan: schilderen en/of behangen, vloerbedekking en gordijnen. De bijstand voor het opknappen van de woning wordt o.g.v. dezelfde afwegingen (noodzakelijkheid, reservering e.d.) om niet verstrekt, tenzij sprake is van een situatie als bedoeld in [artikel 48 lid 2 onder b WWB](#) (tekort schietend besef van verantwoordelijkheid).

Voordat toestemming wordt gegeven voor het opknappen van de woning wordt door de klantmanager beoordeeld in hoeverre dat noodzakelijk is.

Voor de opknapkosten worden maximale bedragen gehanteerd:

- voor een gezin met 1 - 2 personen: € 1.500,-
- voor een gezin met 3 -5 personen: € 1.750,-
- voor een gezin met meer dan 5 personen: € 2.000,-

De uitgaven dienen te worden verantwoord.

6. Reparatie mogelijk?

Bij duurzame gebruiksgoederen is het onderzoek naar reparatie mogelijkheden aan de orde. Een erkend en onafhankelijk reparateur dient op verzoek van de belanghebbende een onderzoek naar de haalbaarheid en kosten van een reparatie aan een duurzaam gebruiksgoed uit te voeren. Wanneer reparatie tot de mogelijkheden behoort zal tot verstrekking van de kosten van reparatie en onderzoek van de reparateur worden overgegaan, tenzij deze kosten meer bedragen dan 30% van de aanschaf van een nieuw gebruiksgoed. Indien reparatie niet mogelijk blijkt wordt de aanvraag voor vervanging in behandeling genomen en zullen de kosten van onderzoek door de reparateur eveneens in de aanvraag worden betrokken.

7. Afschrijvingstermijn

Een essentieel gebruiksgoed waarvoor bijzondere bijstand is verleend, wordt in het algemeen geacht gemiddeld 10 jaar mee te gaan (computer 5 jaar). Dit betekent dat binnen een periode van 10 jaar na de verstrekking voor hetzelfde duurzame gebruiksgoed niet opnieuw bijzondere bijstand kan worden verstrekt. Bovendien dient hierbij rekening te worden gehouden met verhuizing vanuit een andere gemeente en controle plaats te vinden op de eventueel verstrekte bijstand in de vorige gemeente.

Dit houdt overigens niet in dan na 10 jaar opnieuw aanspraak op bijzondere bijstand voor de kosten voor aanschaf kan worden gedaan. Dit is alleen mogelijk als de kosten noodzakelijk zijn; het gebruiksgoed dient dan kapot en niet meer te repareren te zijn.

8. Bewijsstukken

Voor toekenning van de bijstand dient de hoogte van de noodzakelijke bijstand te worden bepaald. Op basis van een (pro forma) nota kan de bijstand worden vastgesteld. Per geval dient beoordeeld te worden of een huisbezoek moet worden uitgevoerd om te onderzoeken of de aanschaf daadwerkelijk noodzakelijk is.

9. De aflossing

Bij het verlenen van bijstand in de vorm van een lening kan de gemeente zelf de hoogte van de aflossingsbedragen en de duur van de aflossing bepalen.

De bestaande praktijk hierbij is dat "de aflossingsbedragen zodanig worden vastgesteld dat die voor de belanghebbende niet onevenredig bezwarend zijn", waarbij als richtlijn wordt aangehouden dat "de belanghebbende ten minste blijft beschikken over een inkomen op het niveau van de in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering opgenomen beslagvrije voet, namelijk 90 procent van de toepasselijke bijstandsnorm."

Binnen die algemene richtlijn hanteren we de volgende uitgangspunten:

- voor personen met een inkomen op bijstandsniveau wordt het aflossingsbedrag vastgesteld op maximaal 6% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm;
- voor personen met een inkomen boven bijstandsniveau wordt het aflossingsbedrag vastgesteld op maximaal 6% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm + het inkomen voor zover dit deze norm overschrijdt;
- bij tekortschietend besef van verantwoordelijkheid is dat percentage 10%.

De looptijd van de geldlening is in principe 36 maanden. Na drie jaar regelmatige en volledige aflossing wordt het restant van de lening buiten invordering gesteld, behalve wanneer er sprake is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

7.17 Woonkosten: periodiek

7.17.2 Woonkostentoeslag (B145)

Stap 1: rekenuur

Bepaal of bereken de rekenuur overeenkomstig de Wet op de huurtoeslag (zie [V2.5.2.5](#)).

Stap 2: maximale WKT (op grond van de WHT-systematiek)

Bereken overeenkomstig de WHT-systematiek (zie proefberekening huurtoeslag op de website van de de belastingdienst) de maximale WKT.

Stap 3: ontvangen huurtoeslag in mindering brengen

Wanneer de woonkostentoeslag een aanvulling is op de (te lage) huurtoeslag, moet het bedrag dat aan huurtoeslag wordt ontvangen in mindering worden gebracht op de berekende maximale woonkostentoeslag (zie stap 2).

Stap 4: aanvullende WKT bij huur boven maximum huurgrens

Wanneer de huur meer bedraagt dan de maximum huurgrens (zie [V2.5.2.1](#)), dan kan op grond van individuele omstandigheden overwogen worden om een (aanvullende) woonkostentoeslag te verlenen. Besteedt in dit verband in ieder geval aandacht aan het betoonde besef van verantwoordelijkheid: was de ontstane situatie te voorzien en dus te voorkomen? Daarnaast speelt de situatie op de lokale woningmarkt een rol.

Indien er aanleiding bestaat om een woonkostentoeslag te verstrekken, stel de hoogte hiervan dan vast op de woonkosten minus de eigen bijdrage die verschuldigd zou zijn bij een huur gelijk aan de maximum huurgrens (zie "[berekeningsformulier huurders](#)").

De woonkostentoeslag wordt in dit geval toegekend voor de periode van maximaal 1 jaar. Daarbij wordt de verplichting opgelegd om te zoeken naar goedkopere huisvesting waarvoor wel recht bestaat op huurtoeslag. De periode waarover de woonkostentoeslag is toegekend kan na afloop tijdelijk worden verlengd indien het feit dat de belanghebbende nog niet over goedkopere woonruimte beschikt hem niet te verwijten valt.

Aanvullende voorwaarden

In bovenstaande gevallen dient de klant de voorwaarden te worden opgelegd dat er een urgentie wordt aangevraagd en dat hij/zij direct op zoek gaat naar goedkopere woonruimte in de regio. Indien een klant (met een urgentie) een passende woning in de regio weigert vervalt het recht op woonkostentoeslag per direct.

Een klant kan ook zijn urgentie verliezen. Dat is o.a. het geval als er geen aantoonbare inspanningen worden gedaan om een woning te vinden. Als dat het geval is het recht op woonkostentoeslag met ingang van de datum dat iemand zijn recht op urgentie heeft verloren.

7.17.4 Bijzondere bijstand voor vaste lasten tijdens verblijf in inrichting

Recht op bijzondere bijstand

Indien personen in een inrichting verblijven kan, vanaf het moment dat de norm is gewijzigd in een zak- en kleedgeldregeling op grond van [artikel 23 WWB](#), bijzondere bijstand worden verstrekt voor de verschuldigde woonlasten. Steeds moet bezien worden of het aanhouden van de eigen woning noodzakelijk is. Als richtlijn geldt een periode van zes maanden.

Als duidelijk wordt dat de opname in de inrichting langer noodzakelijk is kan deze periode eenmaal voor nog een periode van maximaal zes maanden

worden verlengd.

Tijdens deze tweede periode van zes maanden dienen de nodige maatregelen genomen te worden om voortzetting van de bijzondere bijstand daarna en/of kosten van opslag van de inboedel te voorkomen.

Bij de eventuele toekenning van bijzondere bijstand voor woonlasten moet rekening worden gehouden met de eigen middelen en verdiensten van de klant. Zo blijft een uitkering op grond van de AOW, AWW, WAO, WIA of AAW en ZW tijdens de opname doorlopen.

Hoogte van de bijzondere bijstand

Voor vergoeding komen in aanmerking:

- indien een huurwoning wordt bewoond, de op de aanvangsdatum van het lopende huursubsidietijdvak per maand geldende huurprijs als omschreven in artikel 1 van de Beschikking individuele huursubsidie (in plaats hiervan kan men ook lezen: de Wet op de huurtoeslag);
- indien een eigen woning wordt bewoond, de tot een bedrag per maand omgerekende som van de verschuldigde hypotheekrente, de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten en een naar de omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud;
- voorschotnota's voor energie tot maximaal het bedrag dat in overleg met het energiebedrijf als nieuwe voorschot wordt vastgesteld;
- nutsvoorzieningen;
- onroerende zaakbelasting;
- verzekeringen zoals inboedelverzekering;
- abonnementen van bijvoorbeeld telefoon, kabeltelevisie.

Bijstand in geval van detentie

Een persoon aan wie rechtens zijn vrijheid is ontnomen, is in beginsel uitgesloten van het recht op (algemene en bijzondere) bijstand. In de noodzakelijke kosten van het bestaan van deze personen wordt voorzien door het Ministerie van Justitie.

In afwijking van deze hoofdregel kan het college in de volgende gevallen toch bijstand verlenen:

- a. belanghebbende bevindt zich in de laatste fase van de detentie en behoort tot een van de categorieën genoemd in [artikel 1 van het Besluit extramurale vrijheidsbeneming en sociale zekerheid](#) (o.a. penitentiaire programma's, dagdetentie en elektronisch toezicht);
- b. er is in het individuele geval sprake van zeer dringende redenen. Daar dit artikel ziet op acute noodsituaties, zal hiervan ten aanzien van gedetineerden slechts in zeer uitzonderlijke gevallen sprake kunnen zijn.
- c. belanghebbende is gedwongen opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis op grond van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) of artikel 37 lid 1 van het Wetboek van Strafrecht.

7.18 Overige bijzondere kosten

7.18.2 Overige kostensoorten (B106)

Voor overige kosten die in de voorgaande richtlijnen nog niet aan de orde zijn geweest kan bijzondere bijstand worden verstrekt als naar het oordeel van het college sprake is van bijzondere noodzakelijke kosten. Omdat hiervan geen uitputtende lijst is samen te stellen zijn hiervoor verder geen richtlijnen geformuleerd.

Van bijzondere kosten naar algemeen gebruikelijke kosten

Door ontwikkelingen in technologie, de markt worden kosten die eerst als bijzondere noodzakelijke kosten werden aangemerkt inmiddels algemene noodzakelijke kosten van het bestaan geworden. Vaak gaat dat gepaard met een daling in de aanschafprijs.

Dit is bijvoorbeeld het geval van de kosten voor de aanschaf van een computer, internetaansluiting, en printer. De kosten voor aanschaf waren in het verleden aanzienlijk. Nu moeten deze kosten als algemene noodzakelijke kosten worden gezien. Het zijn duurzame gebruiksgoederen geworden waarvoor men behoort te reserveren. Dergelijke kosten komen derhalve niet meer voor bijstandsverlening in aanmerking.

Maatwerk en individualiseren

Hoewel in bovenstaande van menige kostensoort is aangegeven dat er geen bijzondere bijstand voor kan worden verstrekt dient steeds gekeken te worden of er sprake is van bijzondere (samenloop van) omstandigheden waardoor bepaalde kosten toch vergoed kunnen worden. Dat is ook het geval als er een zeer schrijnende situatie ontstaat als bijstand niet zou worden verstrekt. Dit is een belangrijke pijler van het bijstandbeleid die voorkomt dat noodzakelijke bijstand niet wordt verstrekt.